

Národní sekretariát GEO/Copernicus

<https://www.copernicus.gov.cz>

Zápis ze schůze řádných členů Národního sekretariátu GEO/Copernicus č. 4/2023

19. 7. 2023, 10:00 – 12:00

Hybridně

Účastníci

Předseda: Miroslav Havránek (CENIA), **Místopředseda:** Luděk Hloušek (CENIA),

Tajemník: Martina Sállová (CENIA),

Řádní členové: Martin Havlíček (MZe), Přemysl Řezníček (MŽP), Pavel Doubrava (CENIA), Jindřich Štáštka (ČHMÚ), Ondřej Šváb (MD), Jana Kapounová (CzechInvest), Tomáš Franc (ESA ESERO), Přemysl Štych (UK),

Nepřítomni: Jaromír Adamuška (MŽP), Přemysl Štěpánek (MŽP), Michal Pastvinský (MŽP), Petr Mareš (ESA ESERO).

1. Schválení programu schůze řádných členů NSGC č. 4/2023 (všichni)

- Program schůze byl členy schválen.

2. Využití dat Copernicus k monitorování situace na Kachovské přehradě (CENIA)

- M. Havránek představil možnost využití dat programu Copernicus k monitorování vývoje po útoku na Kachovskou přehradu (ten proběhl 6. června 2023).
- K pozorování je možné využít například Sentinel Hub, pomocí kterého lze vizualizovat v nejrůznějších indexech. Na snímku je možné vidět oblast pod Chersonem, která byla vždy ekologicky velmi významná vzhledem k množství výskytu ptáků, jednalo se o hraniční ekosystém mezi mořským a sladkovodním prostředím. Tento ekosystém tímto útokem zmizel, stejně jako obydlené ostrovy kolem.
- Je možné využít index NDWI (Normalized Difference Water Index), který zobrazuje míru zatopení.
- Destrukce nádrže je obrovská ekologická katastrofa a možnost rekonstrukce je nyní v řádu let, avšak tento ekosystém se nikdy nevrátí zpět do původního stavu.

3. Interaktivní mapa úspěšných aplikací Copernicus dat v Česku (UK)

- P. Štych informoval členy o iniciativě vzniku mapy, která by prezentovala úspěšné aplikace dat Copernicus.
- Iniciativa vzešla z projektu Copernicus User Uptake, do kterého je zapojen Univerzita Karlova a CzechInvest. Hlavní myšlenkou je rozdělení symbolů dle využití dat z jednotlivých satelitů (nebo kombinace).

- Uživatel mapy by měl získat podrobnější informace o aplikaci v podobě obrázku a krátkého textu.
- Nyní je v plánu vytvořit hlavičku mapy. Data jsou sbírána pomocí tabulky, jejímž obsahem je lokalizace, obrazový výstup, krátký popis a odkaz na projekt a autory.
- K diskusi je nyní, kam bude mapa vložena k možnosti online využití.
- Možností je mapu vložit na oficiální stránky programu Copernicus v ČR, další podrobnosti budou řešeny sekretariátem napřímo s P. Štychem.

4. Informace z jednání Copernicus Configuration a Copernicus User Forum (MD, CENIA, MZe)

- M. Sálková informovala členy o 10. zasedání výboru EK SPACE PROGRAMME COMMITTEE – konfigurace pro Copernicus. Mimořádné se jednání odehrálo v rámci švédského předsednictví v Radě EU ve Stockholmu.
- V rámci uvítání a zahájení jednání předsedajícím zástupci EK informovali o pravidelných jednáních mezi Komisí a Velkou Británií ohledně opětovného vstupu do programu. Jednání probíhají zejména mezi ministerstvem financí UK a Evropským DG BUDG (DG Budget). Závěr by měl být sjednán po létě tohoto roku.
- EK informovala také o vývoji Nové služby pro vládní užití, u které by měl být vytvořen nový dokument k pověření SATCEN v rámci této služby a další jednání jsou naplánována na říjen 2023.
- V rámci jednání byly představeny úspěšné využití jednotlivých služeb nejrůznějšími subjekty z několika členských států. Využití EGMS představené zástupcem Norska – jedná se o úplně první Službu pro monitoring pohybů půdy v kontinentálním měřítku. Byly představeny úspěšné aplikace produktu:
 - Norsko – sesuv hornin do fjordů,
 - Amsterdam – rozsáhlé poklesy terénu způsobené oxidací rašeliny,
 - Belgie – sesedání půdy ve městech,
 - Dánsko – sesedání pobřeží a adaptace na klima,
 - Itálie – řízení dopravní infrastruktury v Kalábrii,
 - Španělsko – propadání dopravní infrastruktury v údolí Guadalentín,
 - Island – analýza zemětřesení.
- Produkty služby CAMS – zejména pro monitoring skleníkových plynů. DE využívá data CAMS pro Národní inventarizační zprávu o skleníkových plynech pro roky 1990–2021, která byla vypracována na základě Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu. Služba pro klimatickou změnu představila vývoj „European State of the Climate“ od roku 2017, který je neustále vylepšován a představován v interaktivní formě. Služba pro krizové řízení informovala o úspěšných spuštěních např. při erupci sopky na La Palmě, kdy bylo vytvořeno 64 produktů za 90 dní. Zástupce služby pro bezpečnost představil např. úspěchy v rámci spolupráce s EMSA, Frontex, SATCEN při misích v Nigérii.
- Komise informovala o tom, že termín k vysoutěžení organizací byl velmi krátký, bylo ale i tak vybráno 9 firem, které se stanou dodavateli příspěvatelských misí pro termální IR, atmosférické kompozice, hyperspektrální a multispektrální data – ConstelIR, OroraTech, Aistech, Absolut Sensing, Satlantis, Kuva, Endurosat, Aerospacelab, Prometheus. První workshop se zapojenými firmami proběhl v Itálii 22. – 23. června 2023.
- Prioritou z nových misí je nyní start Sentinel 1C, který byl zpozděn z důvodu havárie Vega-C na konci roku 2022. Komise má nyní kontrakt na start Sentinel s Ariane Space. Z rozšiřujících misí je prioritou CO2M.

- Zástupci EK také pravidelně informují o stavu nové služby pro vládní užití. Cílem je zejména podpora rozhodování EK a členských států pro oblast bezpečnosti. Služba by měla být vedena SATCEN (uživatelské požadavky) a EUSPA. Pilotní akce započnou do konce 2024, s tím je spojena i příprava nového MFF. EK navrhuje vytvořit novou pracovní skupinu pod CUF, která by se zaměřila na požadavky uživatelů zejména z oblasti bezpečnosti a obrany. Členské státy nyní mohou zasílat vyplněné dotazníky k uživatelským požadavkům do konce září 2023.

5. Aktuality z kosmické komponenty, agentury EUSPA a k IRIS2 (MD)

- O. Šváb doplnil informace k iniciativě IRIS² (Infrastruktura pro zajištění stability, propojení a bezpečnosti pomocí družic). Kybernetické útoky a přírodní katastrofy mohou vést k selhání pozemních komunikačních sítí. Vybudováním této konstelace se zajistí lepší propojení kritické infrastruktury a vysokorychlostní a odolné nezávislé družicové komunikační služby. V rámci programu budou poskytovány služby státní správy zahrnující ochranu kritické infrastruktury, informovanost o situaci a podporu pro vnější činnosti a krizové řízení. Všechny tyto služby zlepší odolnost EU.
- P. Doubrava doplnil, že CENIA komunikovala s konsorciem ohledně infračervených kamer pro dlouhodobé spektrum na detekce požárů. Poslední dotaz na CENIA zněl, zda budou data volně otevřená nebo komerční, ideálním scénářem by byla data plně otevřená, aby byla okamžitě k dispozici.
- O. Šváb dále zmiňuje Copernicus Data Space Ecosystem, který se spouští tento měsíc, prozatím zde jsou nějaké pilotní služby. Na vývoj tohoto systému navazuje také modernizace Coll GS v členských státech, které by měly být na systém napojeny.
- M. Havlíček představil přístup k síti dat o zemědělství EU – [Agri Data Space](#).
- M. Havránek informoval o schůzce se zástupci statistického úřadu ČR, kteří plánují vypracovávat odhady úrody na základě satelitních dat. Přecházela tomu také komunikace s polskými zástupci statistického úřadu, kteří již za pomoci satelitních dat odhady úrody vypracovávají. Možností by bylo pozvat zástupce na další jednání mimořádných členů NSGC v prosinci.

6. Zapojení do National Collaboration Programme služby C3S (UK, CENIA)

- Česká republika je nyní zapojena do dvou NCP v rámci služeb CAMS a C3S. Do CAMS je nahlášení zástupci za ČHMÚ, momentální zapojení do C3S je od CzechGlobe a Univerzity Karlovy.

7. Seminář k oslavě 25 let programu Copernicus (CENIA)

- M. Sálová shrnula konání Semináře k oslavě 25 let programu Copernicus v červnu. Jednalo se o úspěšnou akci, které se účastnilo přes 70 návštěvníků a vystoupilo zde 13 řečníků, kteří v krátkých prezentacích představili zajímavá využití dat programu Copernicus.
- Akce měla také mediální dosah, zaznamenali jsme např. vstupy do Českého rozhlasu.

8. Konference Copernicus Forum a Inspirujme se

- Jako tradičně každý rok proběhne prezentace Copernicus, v letošním roce spojená s konferencí Inspirujme se.

- Akce proběhne v brněnském Planetáriu ve dnech 29. a 30. listopadu, na druhý den přislíbil také účast ministr životního prostředí.
- Celá konference proběhne ve dvou dnech, program Copernicus bude mít své místo v prvních dni ve hlavním sále, ve druhém dni poté v sále vedlejším zejména pro workshopy a sekci ke Copernicus Academy.
- Řádní členové se shodli na dvou hlavních řečnících v první sekci, která bude věnována službě CAMS. Sekretariát NSGC osloví ředitele služby Vincent-Henri Peuch, dále je možné oslovit uživatele z ČR (např. Windy či ČHMÚ). Dále bude následovat sekce pod vedením Ministerstva dopravy (nyní jsou možná témata energetiky nebo využití dat Copernicus v ekonomických analýzách), konkrétní téma bude upřesněno na základě individuální komunikace. Další sekce bude zaměřena na region JMK a jak jsou data zde využívána (možností prezentujících je několik – CzechGlobe, Magistrát města Brna atd.) a první den bude zakončený panelovou diskusí na téma školství. Ve druhém dni proběhnou odborné workshopy a sekce k představení aktivit Copernicus Academy a obecně využívání dat Copernicus ve školství. Možností je také využít prostor malého planetária a foyer nad schody, zde je program v jednání.
- J. Kapounová po jednání přispěla informacemi o možnosti komunikovat přímo s ESA BIC v Brně, kteří by mohli představit jejich aktivity a dále oslovit startupy.

9. 6th C3S General Assembly v Brně

- M. Sálová informovala o probíhajících přípravách akce General Assembly Služby pro klimatické změny, kterou zaštituje CzechGlobe. Ta proběhne 13. a 14. září v Brně, více informací k programu a registracím je možné nalézt na [stránkách akce](#).

10. Různé

- M. Havránek informoval o setkání skupiny GEO, které proběhne v Jihoafrické republice v listopadu tohoto roku. Nyní je na zástupcích každého zapojeného státu, aby zhodnotili, zda je nutné vyslat delegaci. K tomuto by mělo mít přístup i Ministerstvo dopravy, které bylo s akcí obeznámeno.
- Zástupce za ESA ESERO ČR T. Franc informoval o výměně provozovatele kanceláře, kterým se nyní stává Planetum. M. Havránek za CENIA T. Francovi a celé SCIENCE IN poděkovat za dosavadní spolupráci.
- P. Štych informoval o akreditaci vzdělávacího programu DPZ pro úředníky ze samosprávy, kterou podávala UK ve spolupráci s UPOL a dalšími univerzitami.

11. Termín další schůze řádných a mimořádných členů NSGC: 7. 9. 2023 od 14:00